

Pla d'acció per a l'enfortiment de la dimensió territorial de la política cultural a Fonollosa

**Diputació
Barcelona**

Ajuntament de Fonollosa

Pla d'acció per a l'enfortiment de la dimensió territorial de la política cultural a Fonollosa

**Diputació
Barcelona**

Ajuntament de Fonollosa

© Diputació de Barcelona

Maig de 2015

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

SUMARI

PRESENTACIÓ	3
METODOLOGIA	5
1 - FONOLLOSA: UN MUNICIPI, QUATRE POBLES	7
2 - CARACTERÍSTIQUES DE LA POLÍTICA CULTURAL DEL MUNICIPI DE FONOLLOSA	11
L'acció municipal	11
Les entitats, motors culturals de cada poble.....	13
La relació entre entitats.....	15
Els espais culturals a Fonollosa	16
La dinàmica cultural	20
La resposta ciutadana.....	23
Les sensacions i les valoracions	24
3 – REPTES DE FUTUR I OBJECTIUS DE L'ACCIÓ CULTURAL DE FONOLLOSA	25
1 – Eix territorial: municipi – poble	29
2 – Eix institucional: ajuntament – entitats.....	33
3 – Eix social: entitats - ciutadania.....	37
Síntesi del Pla.....	39
ANNEX 1: dades de Fonollosa.....	40
ANNEX 2: la Festa de les Olors: proposta de projecte transterritorial	47
ANNEX 3: proposta-esborrany de bases per a la concessió de les subvencions	50
CRÈDITS	58

PRESENTACIÓ

Els quatre pobles del municipi de Fonollosa tenen una riquesa cultural, natural i històrica remarcable i de gran interès a la comarca del Bages. La recent troballa de les restes arqueològiques paleocristianes a Camps fan remuntar l'existència dels pobles fa 2.000 anys, retrocedint un mil·lenni enrere de les primeres notícies documentals dels nuclis i del Castell de les Torres de Fals (del qual l'any passat en vam celebrar els 1.000 anys). Com és d'imaginar, la trajectòria de tants anys han permès acumular un gran potencial humà i cultural.

L'acció voluntària i desinteressada de desenes, segurament centenars, de persones ha estat la peça clau per a l'èxit d'aquest municipi en l'àmbit de la cultura, que probablement n'és la riquesa més important. Ho demostren les més de 10 entitats amb les seves corresponents seccions, que treballen intensament per omplir d'activitat el dia a dia dels nostres pobles: associacions culturals, de veïns, entitats juvenils, geganters, bastoners, grups de teatre, grup de la memòria històrica,...

Les tradicions, els costums i l'acció cultural estan molt arrelats i desenvolupats al territori, on gaudim d'activitats tradicionals, com les Caramelles, l'Aplec del Grau, les Festes Majors, el Pessebre Vivent del Bages, o altres de més recent creació, com les Vesprades sota l'Alzina, la Fira del Menestral, la Fira de Primavera o la Nit Viva. Conjuntament totes elles ens permeten una projecció del municipi a l'exterior i ens acosten centenars de persones als nostres pobles que participen i gaudeixen d'aquestes activitats. Des de l'Ajuntament creiem que aquest potencial s'ha d'aprofitar, organitzar i canalitzar, i per això s'ha considerat convenient la redacció d'aquest Pla d'acció d'enfortiment de la dimensió territorial de la política cultural a Fonollosa, com a eina clau pel desenvolupament de l'acció cultural i l'ajuda i consolidació de les associacions que l'efectuen. Per això, s'ha realitzat un treball conjunt per fer una anàlisi de la realitat, detectar mancances, i realitzar propostes amb la corresponsabilitat de tots els sectors.

L'Ajuntament vol enfortir les entitats, i trobar aquells mecanismes per ajudar-les de la millor manera possible, dintre dels recursos disponibles. Amb aquest Pla l'Ajuntament també s'ha de comprometre a intensificar aquestes línies de col·laboració i coordinació, que permetran gestionar de la manera més eficient i efectiva possible els recursos i les accions que els diversos agents culturals desenvolupen a cada un dels pobles: Camps, Canet de Fals, Fals i Fonollosa.

Eloi Hernández i Mosella.

Regidor d'Educació i Cultura.

METODOLOGIA

Aquest estudi sobre la realitat de la política cultural a Fonollosa i les propostes per enfortir la seva dimensió territorial ha estat realitzat d'acord amb una metodologia que combinés el rigor en el tractament de la informació, la visió institucional de l'Ajuntament, la participació de la ciutadania organitzada en entitats culturals així com la visió professional tant del consultor autor de l'informe com de la Diputació de Barcelona, agents amb una llarga experiència en aquests tipus de treballs.

A tal fi, la metodologia emprada ha sigut:

- 1) Reunions específiques amb el regidor de cultura i l'administrativa municipal a fi de copsar l'encàrrec com a punt de partida i conèixer la realitat institucional de Fonollosa
- 2) Visita als quatre pobles i als seus equipaments culturals
- 3) Reunió de reflexió i debat participatiu amb representants de les quatre entitats dels pobles del municipi
- 4) Reunió de treball i debat amb l'alcalde i el regidor de joventut
- 5) Reunió de treball interna en el si de la Diputació de Barcelona
- 6) Presentació i contrast del document amb els representants municipals

El conjunt de l'estudi s'ha dut a terme entre novembre 2014 i febrer 2015.

1 - FONOLLOSA: UN MUNICIPI, QUATRE POBLES

Fonollosa¹ és un municipi situat al centre-oest o a la franja central-occidental de la comarca del Bages. Disposa d'un terme municipal molt extens (51,7 km², mentre que la mitjana dels municipis del Bages tenen una superfície de 37 km² i els de Catalunya 34 km²) i, per tant, amb una densitat de població molt baixa (28 hab./km² mentre que la mitjana al Bages és de 142 hab./km² i a Catalunya és de 234 hab./km²).

Font: elaboració pròpia a partir de cartografia d'Internet

Les dades de l'Ajuntament², amb data 7 d'abril de 2015, indiquen la presència de 1411 habitants, dels quals 678 són dones (48,05%) i 733 (51,95%) homes.

La seva principal característica territorial és la disseminació geogràfica dels quatre nuclis principals de població que la conformen, tres pobles històrics (Fonollosa, Fals i Camps) i una urbanització relativament nova (Canet de Fals).

---

¹ Per ampliar la informació d'aquest apartat vegeu l'annex 1

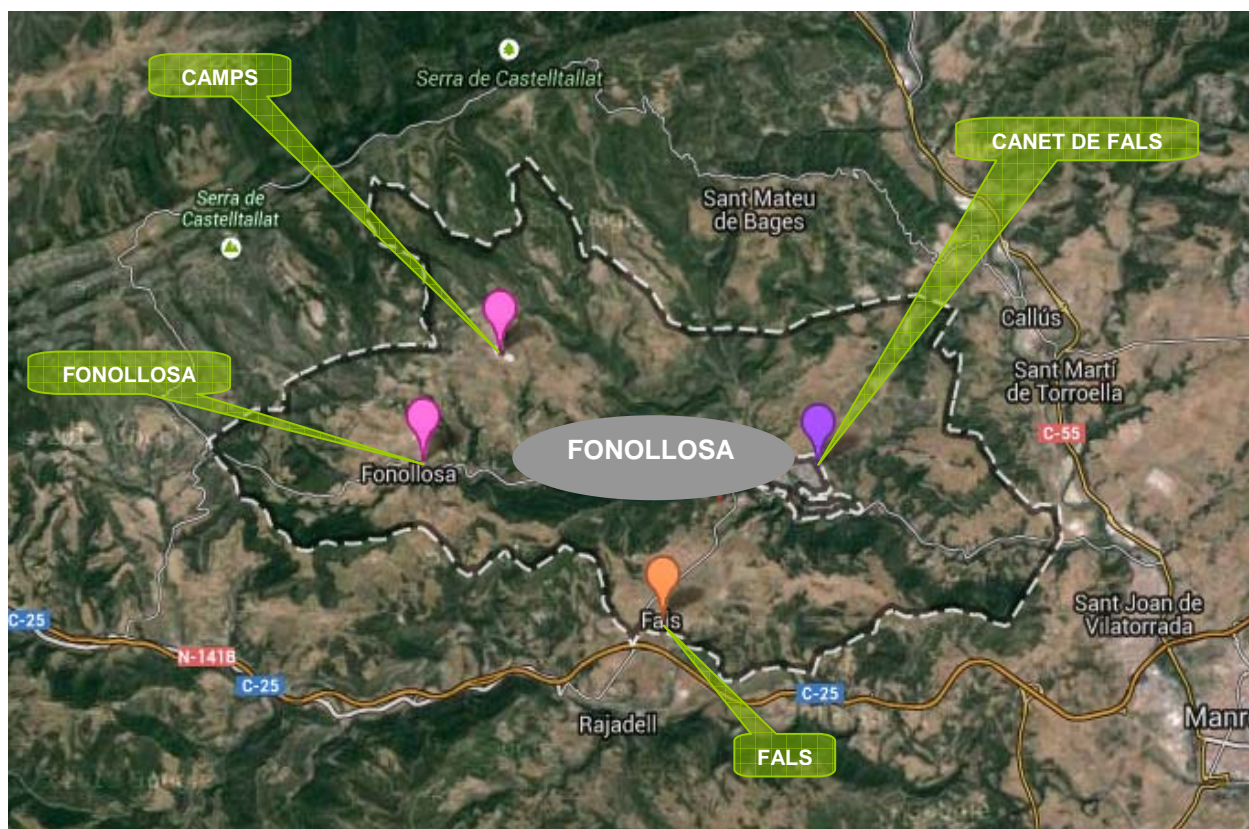
² Les dades de l'IDESCAT no són coincidents amb les de l'Ajuntament per haver-se mesurat en diferents èpoques de l'any. Si bé les de l'Ajuntament reflecteixen el moment més exacte, les dades de l'IDESCAT permeten contextualitzar la realitat municipal en relació a la comarcal i la nacional. En aquest document s'utilitzen ambdues fonts d'informació.

Aquests nuclis o pobles són, per ordre d'habitants:

Nuclis de població	Població
Canet de Fals	763
Fals	330
Fonollosa	228
Camps	90
Total municipi	1.411

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Fonollosa

Una altra característica geogràfica del municipi és el fet que alguns dels pobles es troben més a prop i millor comunicats per carretera amb els municipis veïns (Rajadell, Sant Joan de Vilatorrada i, sobretot, Manresa) que amb els altres pobles del propi municipi. Per exemple, entre Fals i Rajadell hi ha 4 km. i entre els pobles de Fals i de Fonollosa hi ha 9,5 km. per una carretera menys condicionada.

Font: elaboració pròpia a partir de cartografia d'Internet

Aquesta distribució territorial i el fet de que un dels quatre nuclis de població és una urbanització de creació relativament recent fan que les estadístiques del conjunt del municipi acabin essent distorsionades: els 3 pobles històrics segueixen pautes similars a la comarca del Bages: tipus de població, composició, creixement, etc. i Canet de Fals fa desequilibrar els resultats estadístics globals mostrant-se com un territori amb població més jove.

Així, globalment, l'evolució de la població del conjunt del municipi és la pròpia de molts municipis de la Catalunya central o interior: creixement de població fins la Guerra Civil, decreixement posterior fins els anys 90 del segle XX on es detecta una remuntada. Aquest increment es dona més a Canet de Fals que als altres tres pobles. Darrerament el global de la població ha crescut un 32% en 10 anys mentre que al Bages i a Catalunya ho ha fet només un 15% i un 13% respectivament. Les dades de 2014 indiquen un lleuger descens de població. No es pot dir ara si és un fet circumstancial o l'inici d'una nova tendència.

Val a dir que aquest increment numèric i percentual de població dels últims 10 anys es deu més al creixement natural (més naixements que defuncions) que a l'arribada de nous habitants.

La composició de la població és essencialment adulta (55% de la població, sobretot en la franja dels 30 als 64 anys, més que al Bages, 51% i a Catalunya, 51%). Fent una divisió més convencional per grups d'edat, les dades municipals (octubre 2014) indiquen la següent distribució:

Grup d'edat	% (2014)
0 – 14 anys	15,05%
15 – 64 anys	67,94%
> 65 anys	17,01%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Fonollosa

Les franges més nombroses en valors absoluts i percentuals són dels 30 als 70 anys, i en concret dels 35 als 49 anys, per tant, la població adulta.

El Pla Local de Joventut de Fonollosa 2009-2011, redactat el 2008 i no publicat, assenyala “el tant per cent de població jove respecte al total del habitants de Fonollosa baixa bastant en els darrers anys”.

Com a comarca essencialment rural (pràcticament la indústria hi és inexistent) predominen les persones nascudes a la mateixa comarca (69% de la població hi ha nascut, quan això només es dona en un 56% en els municipis del Bages i 45% en el cas de la resta de Catalunya). Això fa que sigui una població molt consolidada, sobretot en els tres pobles històrics i socialment arrelada al territori. La població estrangera no arriba al 2% del total, una xifra molt baixa en contrast amb la realitat del conjunt del país, i d'aquests la pràctica majoria són europeus.

En xifres, de l'IDESCAT i de 2013, la població del conjunt del municipi treballa a la construcció (fins el 50% de la població activa), té un atur més baix (14% comparat amb Bages, 16%, i Catalunya, 17%), així com un nivell de renda (Base imposable per declarant: IRPF 19.104€) equiparable amb el del seu entorn si es compara amb la comarca (18.755€) i el país (20.754€).

Síntesi: una breu radiografia de la població de Fonollosa

- Població molt reduïda distribuïda en un territori molt extens => baixa densitat de població
- Població distribuïda bàsicament en 4 pobles o nuclis de població allunyats entre ells
- Més proximitat física i, per tant, funcional d'alguns pobles amb altres municipis que amb la resta de pobles de Fonollosa
- Comportament estadístic de Fonollosa, Fals i Camps diferent del de Canet de Fals, amb una població més jove, forana i formada
- Alt creixement percentual de la població (degut, sobretot, a Canet de Fals)
- Predomini de l'edat adulta (35 – 50 anys)
- Gran majoria de persones nascudes a la comarca, percentatge d'estrangers molt baix
- Població treballant en serveis i construcció
- Atur lleugerament més baix que el seu entorn
- Nivell de renda equiparable al del seu entorn

2 - CARACTERÍSTIQUES DE LA POLÍTICA CULTURAL DEL MUNICIPI DE FONOLLOSA

Per la seva singularitat com a municipi poc poblat i amb quatre nuclis de població dispersos, la política cultural de Fonollosa es caracteritza per un seguit d'aspectes:

L'acció municipal

- L'Ajuntament de Fonollosa es planteja desenvolupar accions en favor del caràcter comú i compartit del municipi, amb propostes que abastin tot el territori municipal. Aquesta mirada territorial està a l'origen de l'encàrrec d'aquest estudi. Un exemple recent és la recerca i creació d'un logo i eslògan comú a tot el municipi. Des de la Regidoria de Promoció Econòmica i Comerç i de la Regidoria de Promoció Turística i Difusió del Patrimoni es va dur a terme un catàleg d'agents econòmics de proximitat i recursos turístics amb la creació d'un logo que abastés tot el municipi. Finalment es va trobar aquesta confluència d'identitats en el conjunt medieval de Torres de Fals i en l'eslògan "Fonollosa terra d'olors", fent referència gràfica al fonoll.

- Actualment l'Ajuntament no desenvolupa cap tipus d'iniciativa en clau de programació cultural pròpia. De caire més institucional, l'Ajuntament organitza la celebració de l'11 de setembre a l'antiga masia de Cal Xamal, al límit amb el terme de Rajadell.
- La política cultural del municipi es concreta, per tant, en la suma de la feina que fan les entitats que hi treballen i que reben el suport municipal.

- De 2008 a 2012 les entitats de tres dels pobles (Associació Cultural i Recreativa de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fonollosa, Associació Cultural de Veïns de Camps) i, els primers dos anys també, l'Associació Cultural i Recreativa de Rajadell, varen organitzar el Concurs de teatre però que es va deixar de fer per les dificultats que comportava dur-lo a terme. Enguany, Ajuntament i entitats han acordat reconvertir-lo en Mostra de teatre, i iniciar-la de nou el proper setembre 2015. L'Ajuntament passarà a ser agent organitzador, i s'hi afegirà l' Associació Cultural, Esportiva i Recreativa de Canet de Fals.
- El municipi compta amb un conjunt de recursos patrimonials força destacats (Conjunt medieval de les Torres de Fals, diferents esglésies, diverses tombes excavades a la roca, un pou de glaç, una barraca de vinya, una tina, una creu de terme, diverses fonts, una alzina emblemàtica i altres arbres destacats, etc.) però es veuen més com un recurs turístic que d'ús ciutadà.
- El pressupost municipal disponible per a cultura és força baix (2,4% del pressupost total de l'Ajuntament³) si es compara amb la mitjana de municipis de la mateixa franja d'habitants (1.000-2.000 habitants) de la província de Barcelona, on el pressupost de cultura sol ser de poc més del 5% del total.
- La Regidoria de Cultura duu a terme una feina de distribució del pressupost municipal de cultura entre les quatre associacions dels quatre pobles.
- L'Ajuntament també dona un servei de suport infraestructural a les entitats de cada poble, sobretot per a les festes majors però també per altres activitats.
- L'Ajuntament no té un tècnic dedicat als afers culturals, ja sigui a mitja jornada o completa. Només compta amb el regidor i la col·laboració d'una administrativa compartida amb altres regidories.
- L'Ajuntament no disposa d'espais culturals de titularitat pública. Tota l'activitat cultural es porta a terme en els locals propietat de les entitats, a l'aire lliure o a altres espais ocasionalment disponibles.
- L'Ajuntament edita una agenda bimensual en paper en la que figuren totes les activitats culturals, socials i esportives del municipi. És pràcticament l'acció municipal de més abast territorial.
- En el marc d'actuació de la Diputació de Barcelona, el bibliobús Cavall Bernat s'estableix un dilluns cada 2 setmanes al poble de Fonollosa amb vocació

---

³ Segons dades de l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (SIEM) de 2012, últimes disponibles.

d'arribar a totes les persones del municipi. És l'únic servei cultural compartit entre tots els pobles. La resta de serveis conjunts solen ser educatius (escola bressol a Canet de Fals, escola a Fonollosa i esplai de can Tagore a Fals) i esportius (piscina a Canet de Fals).

- L'Ajuntament i les entitats culturals tenen convingut de mantenir reunions periòdiques per abordar els temes d'interès, tot i que ara feia més d'un any que no es reunia. Actualment s'ha reprès la dinàmica de reunir-se regularment.

Les entitats, motors culturals de cada poble

- Cada poble del municipi disposa d'una associació que agrupa i duu a terme tota la iniciativa cultural en el seu territori de referència. És l'aglutinadora i interlocutora de cara a la ciutadania i l'Ajuntament.

Associacions culturals dels pobles de Fonollosa⁴ (any de creació)	
Camps	Associació Cultural de Veïns de Camps (1983)
Canet de Fals	Associació Cultural, Esportiva i Recreativa de Canet de Fals (1990 - 2010)
Fals	Associació Cultural i Recreativa de Fals (1978)
Fonollosa	Associació Cultural i Recreativa de Fonollosa (1968)

- Les associacions de cada poble tenen un percentatge molt elevat de veïnes i veïns associats, al voltant del 75% del conjunt de la seva població, amb un domini molt clar de la representació ciutadana. A Canet de Fals, la capacitat de mobilització de l'Associació Cultural, Esportiva i Recreativa és menor per tractar-se de població menys arrelada al territori, d'arribada d'altres indrets i, majoritàriament, amb llocs de feina fora del nucli d'habitatge.
- Cada associació actua únicament al seu poble. Cap de les quatre grans associacions culturals està present en dos o més dels pobles.

---

⁴ Algunes associacions varen néixer amb altres noms que els actuals i varen anar evolucionant fins a l'estat actual.

- Les associacions culturals de cada poble son les úniques entitats pròpiament culturals que hi ha. N'hi ha d'altres tipus: associació de veïns, esplai, etc.
- La principal i, pràcticament única, activitat que està present en els quatre pobles a la vegada i que comporta un esforç de coordinació en l'organització és la Festa de la Gent gran. Això fa pensar que si les quatre entitats són capaces d'organitzar-se per aquesta festa, també ho són per organitzar activitats clarament d'indole cultural.
- Hi ha dues realitats socials molt marcades en la intensitat de la seva relació. Per una banda, els tres pobles més antics (Camps, Fals i Fonollosa) mantenen una similitud i uns vincles més estables. Per l'altra banda, Canet de Fals, per la seva novetat urbanística i composició demogràfica, presenta un perfil sociodemogràfic més jove i nou.
- En alguns casos s'ha viscut com una certa rivalitat la coincidència temporal de propostes culturals. Per exemple, la Nit Viva de Fonollosa s'ha vist com una competència per part del Pessebre Vivent de Torres de Fals. En l'any 2014, dels vuit dies de representació teatral a Torres de Fals, dos coincideixen amb activitats a Fonollosa.
- Estadísticament⁵ parlant hi ha poques entitats culturals per habitant (0,07 entitats/1.000 habitants) mentre que al Bages i a Catalunya aquesta xifra és de 0,18 i 0,58 respectivament. Aquest xifra es contraposa, i molt, amb l'elevat nombre de persones que en formen part de manera associada: poques entitats però amb moltes persones associades.
- Cadascuna de les associacions disposa de grups, comissions o similar que actuen de manera autònoma però sempre dins la cobertura de l'entitat mare.
- Al menys tres de les entitats de poble (les dels tres nuclis més antics), tenen juntes directives força envellides i els costa atraure-hi joves.
- L'associació del poble de Fonollosa està actualment en crisi i funciona mitjançant una gestora transitòria i l'empenta de les seves comissions.
- En nuclis poblacionals tan petits, la solidesa d'una entitat depèn sovint d'unes poques persones que vulguin responsabilitzar-se de tirar endavant l'associació. Això genera una certa dependència i debilitat quan aquestes persones deixen de dur el timó de l'entitat. El relleu, aleshores, es fa més difícil.

---

⁵ Segons dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya (actualitzades a data octubre 2014)

- En general, les quatre associacions culturals tenen nivells d'autofinançament força elevats, gràcies, en part, a les aportacions veïnals sota forma de quotes i els ingressos generats per algunes de les activitats: Les subvencions municipals complementen els seus pressupostos.

Les quatre imatges representatives de les entitats són:

La relació entre entitats

- La relació entre les associacions de cada poble es basa en la coexistència, sense un vincle especial. Molt rarament es relacionen a nivell orgànic o funcional, més enllà de possibles contactes més basats en l'esfera personal.
- Havia existit un espai formal de relació, interlocució i coordinació entre entitats. Actualment s'ha reduït molt, és esporàdic (fa un any que no es convoca) i és força inoperant.
- Les entitats i la ciutadania tenen una elevada capacitat de mobilització per fets concrets: la lluita contra la construcció d'un aeroport o d'un abocador.

Els espais culturals a Fonollosa

- Les 3 entitats dels nuclis històrics (Camps, Fals i Fonollosa) disposen de locals propis, tots ells d'auto-construcció veïnal. Aquests són:

Equipaments culturals dels pobles i entitats de Fonollosa (any d'inauguració⁶)	
Camps	Casal de Camps
Fals	Casal de Fals (1982)
Fonollosa	Centre Cultural de Fonollosa (1972)

Canet de Fals	No disposa de local
----------------------	---------------------

- Tots tres equipaments disposen d'espai, serveis i recursos força considerables, tot i que es troben certament envellits.
- Canet de Fals no disposa de seu d'activitats, però aviat disposarà d'un espai semi cobert, tapat de sostre però força obert de murs. Està previst ampliar els murs de protecció, però sense arribar a fer-ne un local tancat.

Veient-ho amb més detall els tres espais socials i culturals del municipi són:

---

⁶ Sovint, els locals d'autoconstrucció veïnal es van fent per fases i la inauguració és només de la primera d'elles.

CASAL DE FALS

Dependència orgànica: ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS

Adreça: c/ de les Escoles, s/n

Persona de referència i càrrec: Antoni Arnau (president)

Any d'inici de l'activitat: 1978

Sector d'actuació: cultura

Funció: activitats de l'associació

Públic majoritari: veïns de Fals

Espais	Funcions
Pl. Baixa	Edifici a quatre vents. Vestíbul, escala i rampa – Sala – Bar - Serveis- Vestidors sota l'escenari- dos magatzems - Cuina
Pl. Pis	Sala manualitats- Magatzem de vestuari- Cabina de control escenari- Sala multifuncional- Zona avis i ping-pong- Despatx i sala reunions- Arxiu- Sala multifuncional

Superfície construïda: 1.096 m²

Altres característiques de l'equipament: Qualificació urbanística: E4 (equipament cultural).

Nombre de places: 200 persones

Observacions: En el soterrani, de 24 x 5 metres, un magatzem i un espai per col·locar el grup electrogen i la caldera.

CENTRE CULTURAL DE FONOLLOSA

Dependència orgànica: ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FONOLLOSA

Adreça: Plaça Major, 1

Persona de referència i càrrec: Joan Badia (sots president)

Any d'inici de l'activitat: 1968

Sector d'actuació: cultura

Funció: activitats de l'associació

Públic majoritari: veïns de Fonollosa

Espais	Funcions
Pl. Baixa	<p>Edifici de planta baixa, amb dos accessos un pel carrer i l'altre per la plaça davant de l'església.</p> <p>Vestíbul d'accés-Sala amb escenari (20x8 metres)-Vestidors-Bar-Serveis-Magatzem</p>

Superfície construïda: 400 m²

Altres característiques de l'equipament: Qualificació urbanística:E4 (equipament cultural).

Nombre de places: 150 persones

Observacions: Millores: accessibilitat i equipament escènic

CASAL DE CAMPS

Dependència orgànica: ASSOCIACIÓ CULTURAL DE VEÏNS DE CAMPS

Adreça: Nucli de Camps

Persona de referència i càrrec: Daniel Bonvehi (president)

Any d'inici de l'activitat: anys 90

Sector d'actuació: cultura

Funció: activitats de l'associació

Públic majoritari: veïns de Camps i Fonollosa

Espais	Funcions
Pl. Baixa	Edifici a quatre vents. Vestíbul i escala- Sala- Escenari- Vestidors- Bar- Serveis
Pl. Pis	Control de l'escenari- Sala- Magatzem

Superfície construïda: 1.224 m²

Altres característiques de l'equipament:

Nombre de places: 200 persones

Observacions: Al davant de l'edifici hi ha un magatzem propietat de l'Associació i un petit edifici cedit a l'Associació, que també fa les funcions de magatzem.

La dinàmica cultural

- L'activitat principal de les associacions culturals de poble gira principalment al voltant de la celebració del cicle festiu: Reis, Carnaval, festes majors, aplecs de sardanes, Sant Joan, Festa rociera, caramelles, castanyades, pessebres vivents, Nadal, etc., tot i que no totes ho celebren tot. També s'hi desenvolupen algunes activitats de difusió cultural: teatre amateur, concerts, tallers, activitats infantils.
- Fals destaca per desenvolupar gran part de les activitats més convencionals de l'acció cultural professional al municipi: concerts i altres.
- No hi ha pràcticament cap activitat que impliqui, a la vegada, dos o més pobles. Només hi ha un cas d'ajuda mútua entre els pobles de Fonollosa i Camps, per l'organització de la Nit Viva, on participen els veïns de Fonollosa, Camps, Aguilar de Segarra i rodalies, així com per organitzar la festa de la Castanyada. Per la Fira del Menestral de Camps, el grup de teatre de Fonollosa hi col·labora fent algunes escenificacions.
- No hi ha cap activitat itinerant que vagi d'un poble a l'altre, ja sigui el mateix dia (ex: una rua de Carnaval que acaba passat pels 4 pobles, actualment existeixen dues cavalcades de reis) o en el temps (ex: un grup de música que fa una mini gira pels quatre pobles).
- Tot i estar obertes a la participació de ciutadans d'arreu, són poques les persones d'un poble que assisteixen a activitats culturals d'altres pobles. Les accions són molt d'autoconsum local.
- Algunes de les activitats tenen una vocació clarament comarcal. pessebres vivents, Festa rociera, Fira del Menestral, Vesprades sota l'Alzina i Nit Viva.
- Algunes associacions desenvolupen també activitats més de caire social: festa de la Gent gran, Casal d'estiu, fires i altres. En ser les úniques associacions existents, duen a terme tot tipus de funcions sobre la comunitat.
- Una característica destacada és el caràcter de pagament de moltes de les activitats culturals. En ser organitzades per les entitats, aquestes tenen la necessitat de tenir uns ingressos que permeten equilibrar pressupostos amb els ajuts municipals. No s'escapa a la població del municipi que a altres pobles de fora, moltes activitats culturals, municipals sobretot, són de caràcter gratuït.

Les activitats culturals dels quatre pobles del municipi de Fonollosa són:

Principals activitats culturals dels pobles de Fonollosa	
Camps	Caramelles Festa Major Fira del menestral Festa Major d'Hivern
Canet de Fals	Fira de Primavera Festa Rociera Sant Joan Festa Major Castanyada Nadal
Fals	Cavalcada de Reis Festa Major d'Hivern Caramelles Festa Major Aplec del Grau Sant Joan Sarau del Most Castanyada Pessebre vivent del Bages (Torres de Fals) Concerts, teatre
Fonollosa	Cavalcada de Reis Caramelles Sant Joan Vesprades sota l'Alzina Festa Major Nit viva Geganters

Font: elaboració pròpia a partir de les aportacions i els documents recollits a Fonollosa
En negreta les activitats amb més impacte ciutadà

Ordenada per temps, pobles i sectors culturals, aquesta activitat cultural és la següent:

Poble	CTP*	Música Ball	Teatre	Cine	Conferències	Foto	Infantil	Total
Camps	7	3	0	1	1	0	0	12
Canet de Fals	4	3	1	1	0	0	2	11
Fals	8	7	8	0	2	1	3	29
Fonollosa	6	6	2	0	0	0	2	16
TOTAL	25	19	11	2	3	1	7	68

Font: elaboració pròpia a partir de les agendes culturals de 2014

*CTP: Cultura Tradicional i Popular

Comentaris sobre aquesta taula:

- Només s'han tingut en compte les activitats culturals de l'agenda municipal, tot i que s'ha mantingut un criteri ampli pel que fa al fet cultural (no totes les activitats de l'agenda són culturals).
- Segurament les entitats desenvolupen més activitat cultural que la que indica l'agenda, agafada com a criteri per aquest buidat.
- Algunes activitats grans (ex: Festa major, Pessebre Vivent o Nit Viva) estan anotades una sola vegada encara que segurament desenvolupin diverses activitats.

De l'observació detallada de la taula se'n extreuen algunes conclusions:

- La gran majoria de les activitats giren al voltant de la cultura tradicional i popular.
- De la resta, la música, el ball i el teatre són les més esteses.
- No hi ha pràcticament cap acció d'arts visuals, circ, dansa i ben poc de cinema.
- No hi ha activitats de difusió del patrimoni local.
- Hi ha poques activitats per públic familiar o infantil.

- Hi ha poques activitats de difusió del coneixement: xerrades, conferències, presentacions de llibres, etc.
- També hi ha pocs tallers formatius (música, teatre, pintura, fotografia, ...).
- Fals és de llarg el poble amb més oferta cultural i el que programa més activitats de difusió dels sectors culturals (música i teatre).
- Canet de Fals, en canvi, per la dimensió en habitants que té (més del doble que Fals i el triple que Fonollosa) desenvolupa una activitat cultural molt reduïda.
- A l'altre extrem, Camps, amb només 98 habitants censats, duu a terme una proposta cultural proporcionalment intensa.
- Només es detecta una activitat clarament conjunta entre dos pobles, la Castanyada compartida entre Fonollosa i Camps. En alguna altra hi ha ajuda mútua per l'organització de les accions.
- Es veu com l'activitat cultural recollida a les agendes culturals de tot un any queda concentrada al voltant de Nadal.

La resposta ciutadana

- En general, la resposta de la gent del conjunt de Fonollosa a les propostes culturals ha disminuït amb el temps, ja sigui pel reduït nombre d'habitants dels pobles, pel poc interès que els genera, per l'atracció que exerceix Manresa i altres municipis de la zona, etc.
- En algunes activitats programades, l'èxit de convocatòria depèn, numèricament, més de la resposta dels visitants de la comarca que de la gent del propi poble. Les activitats socioculturals exerceixen, aleshores, un rol d'atracció turística. Aquestes són: Pessebre vivent, Festa rociera, Fira del Menestral, Vesprades sota l'Alzina i Nit Viva.
- Hi ha poc interès d'un poble pel que fa un altre poble i rarament hi ha desplaçaments inter-pobles per participar d'una activitat cultural d'un altre poble.
- La població jove és una mica més oberta i tendeix més a desplaçar-se a altres pobles o a altres municipis quan els interessa la proposta.

Les sensacions i les valoracions

- Des de l'Ajuntament, l'actual regidor de cultura sent la necessitat d'impulsar mesures que afavoreixin l'enfortiment de la dimensió territorial de l'acció cultural, intentant disminuir l'aïllament de cada poble en relació als demés i potenciant els vincles i la fluïdesa de l'intercanvi entre associacions i entre els 4 pobles.
- El conjunt dels representants de les associacions culturals se senten còmodes amb la situació actual, en la que cada poble duu a terme la seva activitat cultural, bàsicament per a la gent del propi poble.
- Les entitats culturals, d'entrada, no veurien de bon grat una acció programadora per part de l'Ajuntament.
- Des de les entitats es demana a l'Ajuntament que afavoreixi la coordinació entre elles sobretot a l'hora de programar les seves activitats.
- Sembla prou correcta l'edició i distribució de l'agenda conjunta municipal amb la programació dels quatre pobles.

Síntesi de la política cultural en el municipi de Fonollosa	
Aspectes favorables	Aspectes a millorar
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Voluntat municipal de fer acció més conjunta ✓ Moviment associatiu molt actiu culturalment ✓ Espais culturals ben dotats (exc. Canet) ✓ Bona relació ajuntament-entitats culturals ✓ Atracció de públic comarcal ✓ L'agenda cultural és satisfactòria 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ajuntament no té activitat cultural pròpia ✓ Pressupost municipal de cultura baix ✓ No hi ha activitat cultural de tot el municipi ✓ Poca relació entre entitats culturals ✓ Algunes entitats tenen juntes força envellides ✓ Certa baixada de la resposta ciutadana ✓ Pocs desplaçaments entre pobles

3 – REPTES DE FUTUR I OBJECTIUS DE L'ACCIÓ CULTURAL DE FONOLLOSA

En base a l'anàlisi realitzada, aquest estudi posa en valor els següents reptes i objectius per a la política cultural de Fonollosa:

Els agents del municipi de Fonollosa s'haurien de plantejar una nova dimensió de l'actuació cultural amb visions i accions que abastessin tot el territori. Això és vàlid per a la cultura, objecte d'aquest pla, però també per a altres actuacions, regidories municipals i activitats de les entitats.

Això comporta una doble visió:

- 1 - Cal pensar en programar un conjunt d'accions per a tot el municipi
- 2 - Cal aconseguir que la població s'acostumi més a desplaçar-se d'un poble a un altre per gaudir de les propostes culturals (i altres)

Nota: existeixen com a mínim dos exemples d'activitat organitzada directament per l'Ajuntament i amb voluntat d'integrar tot el municipi: l'11 de setembre, i algunes activitats esportives.

Val a dir que aquesta percepció d'una nova dimensió àmpliament territorial la té l'Ajuntament però no és percebuda com a necessària per part de les entitats.

A tal fi es plantegen les següents estratègies d'acció ordenades en 3 eixos i 15 línies d'acció.

1 – Eix territorial: municipi – poble

- 1.1 Model centralitzat: activitat localitzada sempre en un mateix poble però pensada per a tota la població del municipi.
- 1.2 Model rotatori: activitat localitzada de manera rotatòria en el temps en un poble diferent però pensada per a tota la població del municipi.
- 1.3 Model itinerant: activitat repartida un mateix dia pels diferents pobles de manera continuada.
- 1.4 Model expansiu: activitat gran i diversa que es fa en tots els pobles a la vegada.

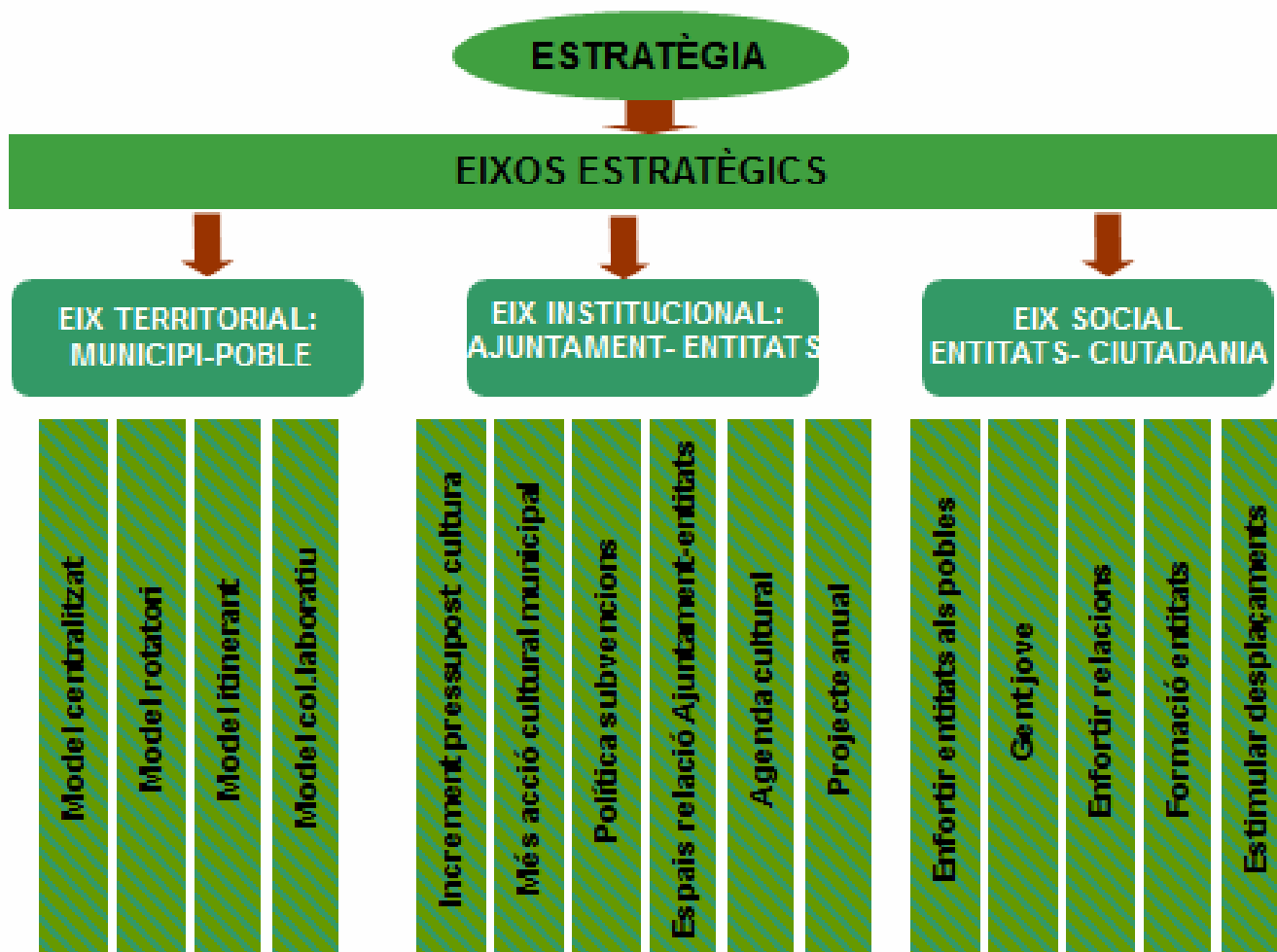
2 – Eix institucional: ajuntament – entitats

- 2.1 Increment del pressupost municipal destinat a cultura
- 2.2 Incrementar l'acció cultural municipal
- 2.3 Nova política de subvencions que enforteix les intervencions sobre tot el territori
- 2.4 Recuperar els espais de relació Ajuntament-entitats
- 2.5 Mantenir i enfortir l'agenda cultural
- 2.6 Generar un projecte anual comú a tot el municipi

3 – Eix social: entitats - ciutadania

- 3.1 Enfortir les entitats socials i culturals de cada poble
- 3.2 Incorporar gent jove a les entitats i a les juntes directives
- 3.3 Enfortir les relacions entre associacions
- 3.4 Crear un programa de formació per a dirigents associatius
- 3.5 Generar estímuls per facilitar el desplaçament a altres pobles

Com a síntesi visual i gràfica, l'estratègia del Pla s'ordena de la següent manera:

1 – Eix territorial: municipi – poble

Es tracta d'un eix territorial. Cal definir una activitat, a iniciativa municipal o d'entitat, que tingui una dimensió territorial de tot el terme municipal. En aquest sentit es pot proposar que cada entitat (o sigui, cada poble) organitzi una activitat cultural a l'any, de les actuals o de nova creació, pensant clarament en tot el municipi. Per estimular-ho, comptaria amb una aportació econòmica municipal extra i amb el suport logístic i comunicatiu de l'Ajuntament. Per enfortir aquest eix territorial, es podria pensar en una activitat, segurament de nova creació, que englobés tot el municipi, del tipus aniversari de la creació del primer nucli habitat, de l'atorgament d'algun títol històric al municipi, d'una gesta històrica, del naixement o mort d'un personatge reconegut, etc. En cap cas ni la creació d'aquesta nova activitat ni el previsible pressupost assignat hauria d'anar en detriment de tot allò que ja s'està fent. Aquesta proposta de nova línia de treball d'abast territorial s'hauria de treballar conjuntament o, fins i tot, a iniciativa de l'escola bressol i l'escola per ser dos serveis que abasten els quatre pobles.

En aquest eix territorial es plantegen diferents models complementaris entre ells:

- **1.1 Model centralitzat: activitat localitzada sempre en un mateix poble però pensada per a tota la població del municipi.** Aquest exercici de desconcentració i especialització, es faria sempre en el mateix poble i es buscaria sempre la visita de la gent dels altres pobles. Cada poble podria organitzar al menys una activitat àmpliament territorial cada any. De fet, podria ser donar una nova dimensió a moltes de les activitats existents. Caldria marcar uns indicadors (temàtica, horari, comunicació,...) que asseguressin que realment s'està programant per a tothom.

Alguns exemples d'aquest model són: concerts, exposicions, festes, nova festa de Carnaval més potenciada, pessebres vivents, alguna activitat nova, etc. Les Festes majors de cada poble són els exemples que concorden més amb aquest model: cada poble fa la seva però hi ha una certa tendència a anar a les dels altres pobles. El bibliobús Cavall Bernat de la Diputació de Barcelona n'és un altre exemple: sempre s'estableix al poble de Fonollosa però s'adreça a tota la població del municipi. Per concretar, el pensament ciutadà hauria de ser: "per aquesta activitat anem sempre a ..." (per una altra activitat es va a un altre poble).

- **1.2 Model rotatori: activitat localitzada de manera rotatòria en un poble diferent cada vegada però pensada per a tota la població del municipi.** Es

planteja amb el mateix esperit integrador de l'apartat anterior però es faria una, o més, activitats cada vegada (cada setmana, mes, trimestre o any, per exemple) en un poble diferent de manera rotatòria i es buscaria sempre la visita de la gent dels altres pobles. Igualment s'aplicarien indicadors que asseguressin la voluntat d'arribar a tothom. Segurament les celebracions del cicle festiu tradicional anual es presten més per aquest tipus de model. També funcionen molt bé per a aquest objectiu les activitats infantils o familiars: les mares i pares estan més disposades/ts a desplaçar-se cada diumenge al matí o cada mes a un poble diferent i rotatori per portar les filles i fills a un espectacle adequat i de qualitat. Amb l'aportació econòmica extra de l'Ajuntament es podria donar un cert nivell a l'activitat que la fes atractiva a tot el municipi. En ser rotatòria no crearia rivalitat entre els pobles si no és un esforç en fer l'activitat millor que les anteriors.

Alguns exemples d'aquest model són: celebració o festa anual destacada en el calendari festiu (Sant Jordi, Sant Joan, etc.), tot i que també podria ser una activitat més clarament de difusió cultural, com una obra de teatre, un concert o unes conferències; o les ja esmentades activitats familiars. Actualment Camps i Fonollosa comparteixen Castanyada: cada any es fa a un poble diferent. Per concretar, el pensament ciutadà hauria de ser: "Enguany aquesta activitat es fa a ... o l'organitza ..." (la següent edició correspon a un altre poble).

- **1.3 Model itinerant: activitat repartida de manera seguida un mateix dia pels diferents pobles.** Es tractaria d'una única activitat itinerant que recorreria

cada poble en un mateix dia. Caldria assegurar que una part de la gent també segueix l'acció als altres pobles i no es limita a veure-la en el seu. Aquest model comportaria, a més, un estalvi econòmic en fer-se una única activitat (itinerant i continuada en el temps) i no quatre, una per poble.

Alguns exemples són: la Cavalcada de Reis que aniria pels quatre pobles (actualment Fals l'organitza a part i només Camps i Fonollosa comparteixen el carter Reial), la Rua de Carnaval, etc. Per fer el seu seguiment més atractiu caldria que a cada poble passés una acció diferent que singularitzés el poble dins la mateixa activitat global. Per concretar, el pensament ciutadà hauria de

ser: “Aquesta activitat es desplaça pels quatre pobles i si la vull viure i veure completa l’he de seguir d’un poble a l’altre”.

- **1.4 Model expansiu: activitat gran i diversa que es fa en tots els pobles a la vegada.** Es tractaria d’una proposta extensa que es podria desenvolupar a diferents pobles simultàniament però sense solapar-se. S’assembla al model anterior però així com la itinerància parla d’una única activitat que es desplaça físicament i de manera continuada, en el model expansiu es tracta de diferents accions d’un mateix projecte que es desenvolupa en 4 espais, no de manera simultània per incentivar els desplaçaments de la gent. L’esperit sempre és el mateix: les accions programades busquen atraure la gent de tot el municipi. En aquest cas, hi ha un valor afegit: el disseny i l’organització de l’activitat precisaria d’un treball conjunt i coordinat entre totes les entitat, o sigui, entre tots els pobles.

L’exemple més clar d’aquest model és el d’un cicle d’activitats culturals o de lleure. Pot ser un cicle de concerts, activitats infantils, un taller de quatre sessions amb una diferent a cada poble, una exposició dividida en quatre parts diferents però continuades que es fan en els quatre pobles, avui en un demà a l’altra, un cicle de conferències, de cinema, de música, etc. però sempre sota el paraigua d’una mateixa activitat i organització. El Concurs de teatre, amb una nova forma i edició podria ser un exemple d’aquest model: es programen obres a diferents espais i pobles amb la idea que la gent s’hi desplaça cada vegada. Per concretar, el pensament ciutadà hauria de ser: “aquesta activitat té quatre seus: avui aquí demà allà”.

Fonollosa, la Festa de les Olors, una proposta

Es tractaria de crear una nova activitat cultural i turística que integrés els 4 pobles. Aquesta proposta d’activitat es podria aplicar a tots els models:

- Model centralitzat: gran fira o activitat que es faria sempre al mateix poble però atraient gent de tots els pobles. No és la millor fórmula per la nova dimensió territorial que se li vol donar a la política cultural.
- Model rotatori: la mateixa activitat però que es faria cada any, de manera rotatòria, a un poble diferent. Bona idea per a la cultura local, no tant pel turisme que busca identificar espais concrets.
- Model itinerant: hauria de ser o tenir una part de l’activitat mòbil, desplaçant-se al llarg del dia per tots els pobles.

- Model expansiu: el mateix programa d'activitats tindria quatre seus als quatre pobles i al gent de casa i de fora es desplaçaria d'un a l'altra per veure-ho tot. Sembla la fórmula més convenient.

(A l'annex 2 s'amplia aquesta proposta)

2 – Eix institucional: ajuntament – entitats

Es tracta d'un eix institucional. Es proposa enfortir el rol de l'Ajuntament en la política cultural del municipi, mai, però, en detriment de l'acció de les entitats.

En aquests casos es plantegen diferents línies de treball complementàries entre elles:

- **2.1 Increment del pressupost municipal destinat a cultura**, en la línia de la mitjana dels municipis de 1.000 a 2.000 habitants de la província de Barcelona⁷. Això vol dir passar progressivament del 2,4% actual al 5%, o sigui doblar les aportacions municipals, equivalents a uns 35.000€ més si es manté el pressupost global municipal de 1.326.000€. Aquest increment serviria per enfortir les propostes de l'eix anterior: dissenyar una o més activitats especials que agrupessin els quatre pobles, potenciar les activitats de cada poble destinades a atraure especialment gent de tot el municipi, enfortir les activitats de cada poble per tal d'atraure la gent del propi poble, etc. Aquest increment sostingut de pressupost evitaria recels de les entitats en no afectar les aportacions municipals a les seves propostes ja existents. A més, es podria incentivar el fet d'acollir persones d'altres pobles del municipi diferents del seu. Per exemple, quan una entitat cobra preus diferents a la gent de fora del poble, l'Ajuntament podria cobrir la diferència dels preus d'entrada de persones d'altres pobles, igualant-los tots.
- **2.2 Incrementar l'acció cultural municipal**, amb activitats que fossin clarament de tot el municipi. Així, d'una banda, s'enforteix el caràcter territorial de la cultura al conjunt de Fonollosa i, d'altra banda, no es competeix amb les entitats a qui es transmet, de pas, un missatge sobre la importància d'actuar a i per a tot el territori municipal. En altres apartats ja s'ha suggerit com fer aquesta ampliació d'activitat municipal: projecte global de municipi, nova programació de tipus infantil/familiar o altra, etc. L'entrada de l'Ajuntament en la programació cultural hauria de ser un exemple d'abast territorial per a tothom. En cap cas, aquest increment de la iniciativa municipal hauria d'afectar negativament l'acció i els recursos de les entitats dels quatre pobles.

---

⁷ Veure l'annex 1

Evidentment, la coordinació entre ajuntament i entitats hauria de ser absoluta i evitar possibles conflictes o solapaments temporals o temàtics. A més, l'Ajuntament hauria d'enfortir, gràcies a aquests projectes trans-territorials, l'acció transversal entre regidories.

- **2.3 Nova política de subvencions que enforteix les intervencions sobre tot el territori.** (veure proposta ampliada a l'annex 3) L'Ajuntament, amb una part d'aquest increment de pressupost i/o amb el pressupost actual de subvencions, hauria de llençar un missatge a les entitats prioritant les actuacions sobre tot el municipi. Aquelles entitats, propostes i projectes que actuïn conjuntament des del i per a tot el territori, rebran una ajuda extra per part de l'Ajuntament com a estimul. Les entitats han d'anar interioritzant la importància d'actuar sobre tot el terme municipal. Les coproduccions de dos o més pobles haurien de rebre un tracte preferent, amb l'argument que el mateix diner beneficia més gent del municipi. Sigui com sigui, cal redefinir els criteris per a l'atorgament de subvencions i tendir a establir convenis a mitjà termini, un mitjà de col·laboració més ferm, compromès i mantingut en el temps. El conveni va més enllà de la subvenció i estableix acords d'intercanvi de l'entitat cap a la societat a canvi d'un ajut públic. A l'entitat li dona la seguretat de treballar a més d'un any vista, plantejant projectes més sostenibles i ambiciosos en el temps. A l'ajuntament, a més de reduir els tràmits anuals, li permet garantir la durada i continuïtat dels projectes.
- **2.4 Recuperar els espais de relació Ajuntament-entitats.** Es tracta de trobar, de nou, motius, interès, voluntat, temps i temes per debatre en comú, incrementant la reflexió, el debat, la coordinació i l'acció entre tots els agents culturals del municipi. Això agafaria la forma de la Comissió, Taula o Coordinadora de cultura, o altre terme que se li vulgui atorgar i que ja havia existit més informalment en el passat. Una de les prioritats d'aquesta plataforma seria la millora de les relacions i de l'acció entre pobles, la coproducció d'esdeveniments, la col·laboració i l'ajuda mútua per organitzar activitats complexes, el préstec de material entre entitats, la divulgació extra de les activitats d'altri entre les persones associades pròpies, la facilitació del desplaçament a altres pobles, etc. A tal fi es suggereix que cada entitat anomeni una persona encarregada de les relacions estretes amb les altres entitats del municipi. Per alleugerir tasques, no caldria que coincidís amb la presidència de les entitats.

- **2.5 Mantenir i enfortir l'agenda cultural**, perquè és un instrument que vincula els quatre pobles, és molt útil al conjunt de la població, estalvia esforços de les entitats, facilita els moviments de la població i enforteix la imatge de territori únic. A la llarga es podria anar pensant en la comunicació que s'emet des de la Web. No hauria de costar trobar un patrocinador que sustentés el cost de fer-la i editar-la.

- **2.6 Generar un projecte anual comú a tot el municipi** (veure proposta emmarcada a final de l'eix territorial i ampliada a l'annex 2). Es tracta de definir un projecte concret comú a tot el municipi, tipus aniversari històric, festa especial, festival d'estiu, etc. Hauria de ser un tema que estigui per sobre de les particularitats de cada poble, que fos realment viscut i sentit per part de la ciutadania. Pot basar-se en un fet real o ser inventat, tot i que en aquest últim cas, sempre costa més. La idea de "Fonollosa, terra d'olors" pot donar molt de si en aquesta línia de treball. Podria comptar amb la col·laboració, sobretot econòmica, dels organismes supramunicipals. Seguint el primer eix, el territorial, la seva organització podria recaure en l'Ajuntament, una entitat cultural de poble de forma rotatòria o en el treball conjunt de les quatre entitats culturals del municipi. Un bon exemple, però ja passat, és la celebració del Mil·lenari de les Torres de Fals l'any 2013.

3 – Eix social: entitats - ciutadania

Es tracta d'enfortir la visió ciutadana sobre les entitats socials i culturals, veient-les com a focus de relació, debat i acció cultural.

En aquests casos es plantegen diferents línies de treball complementàries entre elles:

- **3.1 Enfortir les entitats socials i culturals de cada poble.** És una feina que han de fer les mateixes entitats amb el suport, quan calgui, de l'Ajuntament. Per això cal donar-se a conèixer més i atraure encara més les persones a fer-se'n sòcies o a implicar-se més en el dia a dia de l'entitat a les que ja hi pertanyen. Cal fer una feina interna de renovació de continguts, formes, espais i persones. Cada entitat haurà de fer-ho al seu poble. L'Ajuntament pot posar-hi mitjans per ajudar a fer-ho. Parlar-ho amb altres associacions d'altres pobles pot ajudar a intercanviar-se informació, recursos, idees, etc. amb l'ajuda de l'Ajuntament es pot establir un banc de recursos compartits: quina entitat (i Ajuntament també) té quin material, persona o contacte a disposició de les altres.
- **3.2 Incorporar gent jove a les entitats i a les juntes directives.** En la línia de renovar les entitats, un dels factors clau és la incorporació de gent jove tant a la massa social com a les estructures de govern com són la Junta directiva o la coordinació de grups i comissions internes. Sovint aquest relleu generacional és el detonant de canvis interns, d'increment de dinamisme, de proximitat amb el territori, etc.
- **3.3 Enfortir les relacions entre associacions.** Aquest pas l'han de donar les entitats per elles mateixes, amb convenciment i motivació, però pot comptar amb el suport de l'Ajuntament. Més enllà de la relació amb l'Ajuntament, les associacions involucrades han de poder mantenir vincles estables i permanents més fluids entre elles, aprofitant les relacions interpersonals, els espais de relació i coordinació i treballant en projectes comuns i compartits. Com s'ha proposat anteriorment, ajudaria molt disposar d'una persona a cada entitat que es dediqués a enfortir els lligams amb la resta d'associacions. Es podrien dissenyar i dur a terme projectes compartits, intercanviar recursos,

participar mútuament de les activitats d'altres entitats, ajudar-se en activitats grans i exigents, etc.

- **3.4 Crear un programa de formació per a dirigents associatius** que permeti millorar el funcionament de les entitats, l'actualització dels seus membres en temes legals, fiscals, econòmics, però també de tendències i reptes de l'associacionisme. Aquest programa de formació es pot fer a escala comarcal o provincial. Es podria buscar el suport de les administracions i institucions territorials.

- **3.5 Generar estímuls per facilitar el desplaçament a altres pobles.** Un cop l'Ajuntament i les entitats hauran assumit la voluntat de dur a terme una major acció cultural en el conjunt del territori municipal, caldrà animar la població de cada poble a interessar-se per les propostes culturals dels altres pobles. Alguns dels arguments poden ser:
  - Les activitats de cada poble es paguen amb els impostos de tothom
  - La qualitat d'algunes propostes es mereix el desplaçament
  - Per veure coses noves i bones no cal sempre sortir del municipi
  - “Si anem a fora, els de fora vindran a veure'ns”

Per altra banda es poden generar incentius del tipus:

- Les activitats amb un marcat caràcter municipal i/o les coproduccions entre pobles tindran prioritat en les subvencions i convenis.
- L'Ajuntament subvencionarà una part del cost de les entrades pagades en altres pobles.
- Les propostes adreçades a tot el territori tindran una difusió especial dins i fora de l'agenda municipal.

Síntesi del Pla

Aquest Pla busca enfortir la dimensió territorial de l'acció cultural de Fonollosa entre els seus quatre pobles. Planteja d'entrada l'actuació concertada de totes les regidories municipals en les seves respectives intervencions així com la complicitat de les entitats en aquesta voluntat de situar la política cultural en el conjunt de tot el territori municipal. Les línies de treball i les mesures que es proposen requereixen d'algun increment pressupostari però, sobretot, de la voluntat d'ampliar els àmbits de treball de tothom. Si tothom hi col·labora, el conjunt de la població hi sortirà guanyant, amb l'increment de la seva oferta cultural i dels espais de participació ciutadana.

Bàsicament les propostes d'acció es plantegen a partir de 3 eixos estratègics:

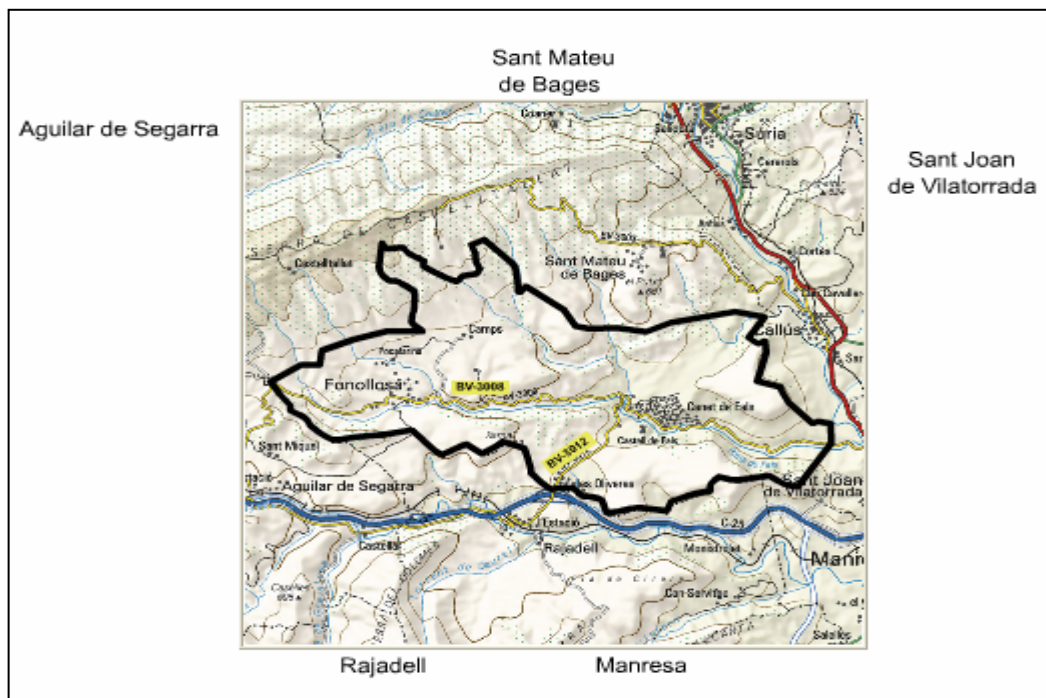
- 1 – Eix territorial: municipi – poble
- 2 – Eix institucional: Ajuntament – entitats
- 3 – Eix social: entitats - ciutadania

ANNEX 1: dades de Fonollosa

La informació d'aquests annexos ha estat elaborada pel Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona. Ha servit per redactar gran part de la diagnosi.

DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

1. Territori

Font: Sistema d'Informació Territorial Municipal (SITMUN, Diputació de Barcelona)

El municipi comprèn, a més del poble de Fonollosa, cap administratiu, els pobles de Camps i Fals, el Raval de les Oliveres, els ravals del Paísà i Pocafarina, el nucli de Canet de Fals i nombroses masies esparses entre les quals mereixen un esment particular algunes com Jaumandreu, Montconill, fills de la qual foren Joan i Lluís Muncunill i Parellada, el Molí de la Boixeda (convertida en restaurant), la Torre o el Grauet (de Fals), el Soler, Clarena i Caselles (de Camps) i la Vall (de Fonollosa). Travessa el terme una carretera local de Sant Joan de Vilatorrada a Aguilars de Segarra.

El nucli de **Fonollosa** (525 m), on hi ha l'església parroquial, és situat al peu de la carretera de Calaf a Manresa. El lloc de Fonollosa, és documentat des de la primèria del segle XI. Fonollosa fou senyoria de la casa comtal, i després ducal, de Cardona, com també ho foren Camps i Fals.

Els pobles de Fals i Camps són els nuclis més destacats del terme. Fals és un poble situat en un coster, a la dreta del torrent de la Vall, aigua avall de Fonollosa. Originàriament *Falcs*, estava situat en un gran pla entre les rieres de Fonollosa i de Rajadell, i fou també senyoria dels poderosos Cardona. Com un monument arqueològic del castell de Fals, resten dues grans torres cilíndriques. Vora el castell i l'església hi ha el nucli de Canet de Fals.

2. Població

Evolució de la població de Fonollosa (2000-2014)

Anys	Població
2014	1.429
2013	1.446
2012	1.438
2011	1.417
2010	1.401
2009	1.399
2008	1.362
2007	1.279
2006	1.280
2005	1.208
2004	1.173
2003	1.097
2002	1.061
2001	1.018
2000	941

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Distribució de població als diferents nuclis de Fonollosa

Nuclis de població	Població
Canet de Fals	753
Fals	315
Fonollosa	251
Camps	98

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Fonollosa

Evolució comparativa de la població (1998-2013)

	1998	2003	2008	2013
Fonollosa	852	1.097	1.362	1.446
Bages	152.635	161.561	181.346	185.718
Província de Barcelona	4.666.271	5.052.666	5.416.447	5.540.925
Catalunya	6.147.610	6.704.146	7.364.078	7.553.650

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Creixement de la població (2002-2012)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Població	1.061	1.097	1.173	1.208	1.280	1.279	1.362	1.399	1.401	1.417	1.438
Creixement	43	36	76	35	72	-1	83	37	2	16	21
Naixements	12	14	14	11	11	14	11	14	12	14	17
Defuncions	11	10	4	9	14	10	8	9	9	5	7
Saldo natural	1	4	10	2	-3	4	3	5	3	9	10
Saldo migratori	42	32	66	33	75	-5	80	32	-1	7	11

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

* l'IDESCAT no disposa de dades publicades per al 2013 referent al creixement natural, per això el límit en aquesta taula/gràfic és l'any 2012

Població segons el lloc de naixement. Valors absoluts (2013)

	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta de l'Estat	Nascuts a l'estranger	Total Població
Fonollosa	995	212	202	37	1.446
Bages	104.167	29.644	28.352	23.555	185.718
Província de Barcelona	2.465.878	1.031.836	1.118.385	924.826	5.540.925
Catalunya	3.366.683	1.444.127	1.417.177	1.325.663	7.553.650

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

3. Dades socioeconòmiques

	2011	%	2012	%	2013	%
Agricultura	3	1,35%	3	1,52%	3	1,35%
Indústria	17	7,62%	14	7,07%	6	2,69%
Construcció	123	55,16%	99	50,00%	111	49,78%
Serveis	80	35,87%	82	41,41%	103	46,19%
TOTAL OCUPATS	223	100%	198	100%	223	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Àrea de Promoció econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (HERMES)

4. Pressupostos

Pressupost municipal de cultura sobre el total de l'Ajuntament

Fonollosa	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	% cultura
2003	62.675,78 €	666.430,91 €	9,40%
2004	43.401,25 €	840.577,22 €	5,16%
2005	70.382,61 €	813.064,00 €	8,66%
2006	79.779,54 €	1.445.845,70 €	5,52%
2007	65.105,87 €	5.121.090,16 €	1,27%
2008	57.694,45 €	8.564.492,44 €	0,67%
2009	- €	1.626.836,07 €	0,00%
2010	44.703,34 €	1.596.281,81 €	2,80%
2011	36.257,26 €	1.700.263,28 €	2,13%
2012	31.751,02 €	1.326.243,11 €	2,39%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades per l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (SIEM); a partir de l'any 2010, les despeses de cultura s'integren en el capítol 33 de Cultura, que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

Pressupostos municipals de cultura. Comparativa (2009-2012)

	2009				
	Pressupost cultura (total)	Pressupost Ajuntament	Pressupost cultura / pressupost Ajuntament	Despesa cultura per habitant	Total habitants
Fonollosa	- €	1.626.836,07 €	0,00%	0,00 €	1.399
Total municipis mateix tram de població (1.000 – 2.000 hab.)	2.887.887,70 €	58.199.083,22 €	4,96%	65,35 €	44.190
Mitjana 31 municipis 1.000- 2.000 hab. Prov. Barcelona	93.157,67 €	1.877.389,78 €	4,96%	65,35 €	1.425
	2010				
Fonollosa	44.703,34 €	1.596.281,81 €	2,80%	31,91 €	1.401
Total municipis mateix tram de població (1.000 – 2.000 hab.)	3.078.906,10 €	59.756.336,96 €	5,15%	72,25 €	42.613
Mitjana 30 municipis 1.000- 2.000 hab. Prov. Barcelona	102.630,20 €	1.991.877,90 €	5,15%	72,25 €	1.420
	2011				
Fonollosa	36.257,26 €	1.700.263,28 €	2,13%	25,59 €	1.417
Total municipis mateix tram de població (1.000 – 2.000 hab.)	2.202.803,20 €	54.118.258,83 €	4,07%	51,03 €	43.168
Mitjana 30 municipis 1.000- 2.000 hab. Prov. Barcelona	73.426,77 €	1.803.941,96 €	4,07%	51,03 €	1.439
	2012				
Fonollosa	31.751,02 €	1.326.243,11 €	2,39%	22,08 €	1.438
Total municipis mateix tram de població (1.000 – 2.000 hab.)	2.147.265,94 €	42.735.877,34 €	5,02%	58,86 €	36.483
Mitjana 26 municipis 1.000- 2.000 hab. Prov. Barcelona	82.587,15 €	1.643.687,59 €	5,02%	58,86 €	1.403

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades per l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (SIEM)

Nota: a partir de l'any 2010, les despeses de cultura s'integren en el capítol 33 de Cultura, que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

DADES CULTURALS

5. Associacionisme

Nombre d'entitats. Comparativa.

2014	Entitats	Entitats culturals	% Entitats culturals/ Entitats
Fonollosa	18	5	27,78%
Bages	1.627	781	48,00%
Província Barcelona	42.176	19.096	45,28%

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya (actualitzades a data octubre 2014)

Nombre d'entitats culturals. Comparativa per 1.000 habitants

2014	Entitats	Entitats/1000 h.	Entitats culturals	Entitats cultur./1000 h.
Fonollosa	18	0,25	5	0,07
Bages	1.627	0,37	781	0,18
Província Barcelona	42.176	1,27	19.096	0,58

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya (actualitzades a data octubre de 2014)

La Festa de les Olors

Proposta d'activitat cultural conjunta a tot el municipi

Dins el Pla d'acció per a l'enfortiment de la dimensió territorial de la política cultural a Fonollosa es proposa definir una activitat cultural que compleixi amb 3 requisits o objectius:

- Tenir una dimensió multiterritorial abastant els 4 pobles
- Assolir la mobilitat de la població entre pobles
- Aconseguir la implicació de les entitats culturals en la seva organització

A tal fi, aquí es fa una primera proposta molt oberta al voltant de l'anomenada "Festa de les Olors" o "Fira de les aromes". Es pot enriquir el títol amb els termes flaires, perfums, fragàncies, essències, etc.

De manera general seria un esdeveniment festiu, implantat simultàniament als 4 pobles, amb un programa d'activitats arreu del municipi. D'acord amb les línies expressades en aquest document, algunes activitats serien centralitzades en algun espai concret per la natura pròpia de l'activitat o la titularitat de la iniciativa, d'altres serien de caire rotatori, celebrant-se alternadament a cada poble a cada edició i unes terceres podrien ser de tipus expansiu, duent-se a terme a diferents pobles simultàniament, però amb horaris diferents per a no coincidir .

Si bé l'objectiu no és de caire turístic, és el tipus d'activitat que també atrau visitants. L'objectiu final, però, està centrat en la població local i en el fet d'aconseguir el seu desplaçament entre pobles. Es busca que la gent es visiti els uns als altres.

Es tractaria de fer un conjunt d'activitats al voltant de les olors o dels aromes, amb el lema ja expressat en altre documents, "Fonollosa, terra d'olors". Consta l'existència d'una festa amb el mateix nom al municipi de Bigues i Riells fins l'any 2012. Si no convé adoptar aquest nom, es podria anomenar fira, mercat, dia, diada, jornada, festival, etc. i jugar amb els sinònims: aromes, fragàncies, perfums, essències o flaires.

Aquí es mostren algunes propostes de les possibles activitats que es proposa desenvolupar, totes elles al voltant de les fragàncies, els aromes, les flaires ... en definitiva de les olors. S'entén que ni totes es durien a terme en una mateixa edició ni totes a tot arreu.

Una primera proposta és:

Tallers i cursos

- Tallers d'espelmes aromàtiques

- Taller de sabons d'olors
- Tallers de confecció de perfums
- Tallers d'aromateràpia
- Tallers de cuina amb espècies i herbes aromàtiques
- Cursos de "cata" d'olors (flors, vins, olis, formatges, etc.)

Concursos

- Concursos de cuina amb herbes aromàtiques / amb un ingredient obligatori
- Concursos d'endevinar olors a cegues

Activitats infantils

- Jocs infantils al voltant de les olors
- Lectures de contes infantils sobre llibres d'olors
- Petits espectacles (titelles, pallassos, teatre, ...) sobre les olors

Difusió cultural

- Conferències sobre l'olfacte i les olors
- Exposicions artístiques sobre les olors, les herbes, ...
- El mural de les olors: pintura muralista
- Representació teatral al voltant de les olors
- Lectures sobre llibres d'olors
- Passi de pel·lícules sobre olors
- Concert o ball de les olors

Activitats mediambientals

- Plantació de plantes aromàtiques en alguns espais públics dels pobles
- Plantació de flors
- Itinerari de les olors per l'entorn natural

Activitats comercials

- Mercat de les olors (a l'estil dels mercats medievals)
- Venda de plantes aromàtiques
- Concurs d'aparadors

Altres

- Massatges amb aromateràpia
- Activitats esportives⁸

La qüestió és assegurar que l'entitat de cada poble s'implica en l'organització i que la població visita els altres pobles per gaudir de les activitats que s'hi fan. Cada any poden anar canviant d'acord amb els criteris i propostes presentades en aquest Pla. Es crea així una competència per veure qui organitza millor un activitat o qui en crea una de més innovadora, atractiva, interessant, etc.

Pel que fa a la data de la Festa de les olors, caldria consultar persones expertes i encaixar l'activitat en una època "aromàtica" propícia de l'any i amb poca acció cultural a Fonollosa.

L'organització hauria de recaure en les entitats. Caldria una coordinació municipal (o, de manera rotatòria, per part d'una de les associacions) o contractada externament a una empresa especialitzada en la gestió de projectes culturals.

El cost d'una activitat com aquesta oscil·la molt, depenent de l'envergadura que se li vulgui donar. Una xifra raonable estaria al voltant dels 5.000-10.000€, ben assumible amb el previsible increment general del pressupost municipal destinat a la cultura.

---

⁸ Per evitar rivalitats entre pobles els equips serien transversals amb gent de cada poble. Es podria pensar en establir equips apel·lant a les olors que poden arribar a agafar un to còmic: els "farigoles contra els romanís".

ANNEX 3: proposta-esberrany de bases per a la concessió de les subvencions

Nota: El text que adjuntem a manera de proposta esberrany pot orientar la reflexió i el debat per a l'elaboració del document definitiu, per tant és orientatiu i s'hauria de treballar amb els serveis tècnics i jurídics de Fonollosa per acabar-lo de validar i d'ajustar a les característiques i necessitats del municipi.

Bases específiques per a la concessió de subvencions culturals

1. Presentació
2. Sol·licitants
3. Tipus de subvenció
4. Documentació a presentar
5. Terminis
6. Criteris de valoració de les sol·licituds per a la concessió de convenis i subvencions
7. Obligacions dels perceptors
8. Pautes i procediment
9. Forma i termini de justificació de la subvenció
10. Legislació aplicable
11. Altres consideracions

1. Presentació

La finalitat d'aquestes bases és exposar el conjunt de condicions i el procediment a seguir per a la sol·licitud, la concessió, la justificació i el pagament dels ajuts en forma de convenis i subvencions per a les associacions i col·lectius culturals sense ànim de lucre del municipi de Fonollosa, d'acord amb el previst a les Bases d'Execució del pressupost municipal que actuen de marc legal i jurídic en tot allò no regulat i/o no previst en aquestes bases específiques.

Des de l'Ajuntament de Fonollosa es vol fomentar la iniciativa ciutadana en activitats de caire cultural, contribuint al finançament i/o consecució de les mateixes. Es vol donar suport a accions de caràcter tradicional o de caire innovador que es programin dins el territori municipal i, d'aquesta manera, contribuir a generar una societat més participativa, més oberta i més solidària. En el cas de Fonollosa, es vol, molt especialment, fomentar la dimensió territorial de les intervencions culturals, donant un èmfasi especial a aquelles propostes que abasten tot el municipi i la seva població.

El teixit associatiu és una eina dinamitzadora del municipi i el motor de la seva vitalitat, per això, un dels objectius fonamentals de l'Ajuntament de Fonollosa en

aquests propers anys és continuar impulsant la vida associativa a través dels ajuts econòmics i/o infraestructurals, en forma de convenis i/o les subvencions.

Aquests ajuts constitueixen una doble via de participació: de l'Ajuntament en les activitats organitzades per les entitats i de les mateixes entitats en la programació i planificació de l'oferta impulsada pel propi Ajuntament.

En aquest sentit, l'Ajuntament considera els convenis com a eina essencial de col·laboració i participació entre l'administració local i les entitats ciutadanes. Es vol, doncs, potenciar aquests convenis, en tant que marquen una implicació més evident entre l'Ajuntament i les entitats, a través dels pactes i les obligacions de cadascuna de les parts.

Per altra banda, les subvencions s'han d'entendre com un ajut de l'Ajuntament, per a l'impuls de noves associacions i/o de nous projectes i de noves línies d'actuació o de projectes puntuals de les entitats ja existents, més que com a contribució obligatòria de l'administració en l'activitat ordinària de les entitats.

2. Sol·licitants

Podran optar i beneficiar-se d'aquests ajuts:

- Entitats o associacions culturals sense ànim de lucre, que tinguin el seu domicili social al municipi de Fonollosa Han d'estar inscrites en el Registre d'entitats de la Generalitat de Catalunya i/o i en el Registre Municipal d'Entitats Ciutadanes.
- Persones físiques en nom propi o en representació d'un grup de persones. Si el/la sol·licitant és un grup de persones físiques de fet, sense personalitat jurídica pròpia, haurà d'adjuntar fotocòpia del DNI/NIF del representant del col·lectiu i acta de l'acord de sol·licitud de la subvenció, en el qual tots/es els/les membres del col·lectiu es facin responsables solidàriament del compliment de totes les obligacions que es derivin de l'atorgament de la subvenció i designin un/a representant per a la realització de tots els tràmits necessaris per a la seva sol·licitud i recepció. Aquest/a representant serà el perceptor/a directe de la subvenció i només ell/a s'obliga davant la corporació com a mandatari del col·lectiu que representa. L'acta haurà d'estar signada per tots/es els/les membres.

Quedaran excloses d'aquesta normativa aquelles entitats i/o associacions que no respectin l'actual marc democràtic, que no assumeixin els principis de conducta reconeguts, com ara la Declaració Universal dels Drets Humans i altres de naturalesa similar, o bé que practiquin actuacions xenòfobes, racistes, homòfobes o misògenes.

3. Tipus de subvenció

Es pot sol·licitar el Conveni o la Subvenció ordinària:

1. Conveni: és el conjunt de pactes que configuren una línia de cooperació entre l'entitat o col·lectiu i l'Ajuntament. El suport en aquest cas pot ser

econòmic, de caràcter tècnic, d'equipaments i/o infraestructura. El cos de pactes que serà objecte de cooperació s'haurà de correspondre amb uns objectius i programes coincidents entre l'entitat i l'Ajuntament, el qual adopta i prioritza la via de la cooperació per potenciar el teixit associatiu de la ciutat

2. Subvenció ordinària: s'entén per subvenció ordinària aquell ajut o suport econòmic que es concedeix als sol·licitants que ho hagin demanat de forma explícita, dins els terminis i condicions que s'estableix en aquesta normativa, i que abastin o responguin a una proposta concreta d'activitat d'una entitat, associació o col·lectiu.
3. Independentment de les anteriors, també es pot sol·licitar la subvenció Extraordinària: ajut econòmic concedit a una entitat o col·lectiu per a una activitat puntual no previsible en la programació ordinària. La seva concessió quedarà condicionada a la disponibilitat pressupostària municipal.

En la mesura que beneficia l'acció cultural i, per tant, el desenvolupament del municipi, l'Ajuntament prioritzarà l'establiment de convenis globals i plurianuals o de llarga durada amb les entitats.

4. Documentació a presentar

Per a formalitzar la petició els sol·licitants han de presentar a la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Fonollosa la documentació que marquen les bases d'execució del pressupost al tractar les subvencions.

Els impresos per a poder exercitar el tràmit (FITXA DE SOL·LICITUD I INSTÀNCIA) s'hauran de recollir a la Regidoria de Cultura de l'ajuntament o a la pàgina web de l'Ajuntament.

5. Terminis

Conveni i subvenció ordinària

Termini de presentació: El termini per la presentació de les peticions serà d'un mes des del dia següent a la de la publicació de les bases i/o convocatòria al Butlletí Oficial de la Província de Fonollosa.

Termini de resposta per part de l'Ajuntament: L'Ajuntament donarà una resposta a les sol·licituds rebudes durant els 30 dies següents a la finalització del termini de presentació.

Termini per justificar: La data per justificar l'ajut, si s'escau, serà, com a màxim, fins el 31 de desembre de l'any en curs.

L'imprès per poder exercitar el tràmit (FITXA DE JUSTIFICACIÓ) s'haurà de recollir a la Regidoria de Cultura de l'ajuntament o a la pàgina web de l'Ajuntament .

Subvenció extraordinària

El termini de presentació de les sol·licituds per a subvencions extraordinàries s'haurà de fer, com a mínim, un mes abans de la realització de l'activitat extraordinària i la seva presentació podrà perllongar-se fins el 30 de novembre de l'any en curs.

En tot cas, el termini serà l'establert en l'article 23 i següents de la Llei 38/2007, de 17 de novembre, General de Subvencions.

6. Criteris de valoració de les sol·licituds per a la concessió de convenis i subvencions

Les sol·licituds seran analitzades per la Regidoria de Cultura amb la finalitat de fer una distribució racional dels recursos disponibles i una avaluació dels projectes presentats. Com a criteri general s'adopta que les ajudes de tot tipus que ofereix l'Ajuntament es definiran en base a l'interès social i cultural del projecte i no per una simple distribució matemàtica. A tal fi, aquestes bases s'acompanyaran cada any d'un barem segons els temes d'interès de l'Ajuntament i del municipi.

Es tindran en compte els següents criteris de valoració:

1. Interès general i municipal del projecte
2. Repercussió social i nivell de participació
3. Caire innovador i singularitat del projecte
4. Impacte territorial de la proposta, amb una voluntat d'abastar el màxim de població dels pobles/nuclis del municipi
5. Activitats de recuperació i manteniment d'aspectes vinculats a la cultura popular i tradicional del municipi
6. Activitats que afavoreixin la integració, la solidaritat, l'atenció a la diversitat, la igualtat d'oportunitats, les relacions intergeneracionals, la sostenibilitat i el respecte al medi
7. Les accions que potenciïn la difusió i el coneixement del patrimoni cultural de Fonollosa, així com la seva conservació i divulgació
8. Dèficit d'activitats anàlogues en el municipi
9. Grau suficient d'elaboració, qualitat i treball previ del projecte
10. Propostes que complementin aspectes de l'oferta cultural generada des de l'Ajuntament, i que es puguin cogestionar conjuntament
11. Els projectes o activitats que estiguin promogudes conjuntament per més d'una entitat i que afavoreixin el treball de col·laboració entre associacions
12. Els projectes que mostrin una sostenibilitat i continuïtat en el temps passat o les prevegin en el futur
13. Difusió del nom del municipi
14. Nivell de repercussió de l'activitat en els mitjans de comunicació
15. Es valoraran positivament altres entrades econòmiques que rebin els sol·licitants: subvencions d'altres organismes, entrades per a activitats, quotes del socis, etc. És a dir, les iniciatives que comptin amb un finançament diversificat
16. Àmbit i durada de l'activitat
17. Nombre de socis de l'entitat

7. Obligacions dels perceptors

1. Acceptar la subvenció a l'efecte del compliment de les condicions fixades per a la seva aplicació. En cas de no acceptar en el termini establert, s'entendrà que es desisteix de la subvenció.
2. Fer constar en els materials de difusió i publicitat de l'activitat el logotip de l'Ajuntament de Fonollosa Regidoria de Cultura d'acord amb els models tipogràfics aprovats per la Corporació "amb el suport" o "amb la col·laboració"
3. Elaborar un informe avaluatiu un cop realitzada l'activitat acompanyat dels programes o cartells i dels impactes mediàtics assolits
4. Trametre de forma regular a la Regidoria de Cultura la informació de les activitats a realitzar amb el temps suficient per poder fer-ne la difusió adequada
5. Assumir totes les despeses d'organització de les activitats que es duguin a terme: assegurança de responsabilitat civil, infraestructura, serveis sanitaris, neteja, etc., assumint el projecte com una activitat pròpia
6. Comprometre's a comunicar qualsevol canvi significatiu que sorgeixi en les activitats previstes amb la suficient antelació.
7. Mantenir una reunió anual amb l'Ajuntament per fer una revisió i avaluació global de les relacions, dels projectes i de les ajudes; i reorientar els vincles futurs.

8. Pautes i procediment

Un cop presentades les sol·licituds l'òrgan competent segons les bases d'execució avaluarà les sol·licituds d'acord amb els criteris, formes i prioritats establerts en l'informe de valoració tècnica.

El termini de l'avaluació i audiència als sol·licitants, serà el que estableix la Llei 38/2007, de 17 de novembre, General de Subvencions.

Per incrementar la transparència i eficiència del procés, l'Ajuntament podrà incorporar persones de reconeguda solvència institucional i cultural de Fonollosa o d'arreu, constituint un òrgan col·legiat per atorgar les ajudes públiques.

La concessió o la denegació es notificaran expressament a cada entitat o col·lectiu

Si l'acord és de concessió de l'ajut sol·licitat, s'especificarà l'entitat o associació que l'ha rebut, l'import que s'ha atorgat i el concepte pel qual s'ha concedit. En el termini de 10 dies els interessats hauran de comunicar l'acceptació a la Regidoria de Cultura.

Si l'acord és de denegació s'argumentarà a l'entitat la causa de denegació de la sol·licitud.

El pagament dels ajuts econòmics s'efectuarà segons les previsions econòmiques de l'Ajuntament de Fonollosa, tenint en compte la naturalesa de l'activitat i el projecte o programa presentat. L'atorgament de la subvenció es realitzarà en el termini d'un mes

des de la data de finalització del termini de presentació de sol·licituds, en el cas que en el conveni no s'especifiqui una data concreta.

L'Ajuntament podrà pactar amb les entitats el pagament directe d'alguns conceptes dels projectes, computant aquest pagament al total de la quantia de la subvenció o conveni.

Les prestacions municipals en espècies (infraestructures, comunicació, ...) tindran una comptabilització econòmica que ajudaran a dimensionar el conjunt de les ajudes públiques, per tant ciutadanes, a les entitats culturals. Aquesta comptabilització serà només informativa i tan sols constituirà una obligació de publicitat (amb el suport de l'Ajuntament de Fonollosa) però no de la resta de justificacions contemplades en aquestes bases.

9. Forma i termini de justificació de la subvenció

Cal justificar el 100% del programa subvencionat per aquest Ajuntament, en cas contrari, la subvenció es limitarà a la part proporcional del total del projecte presentat.

No computaran per a la justificació de les subvencions les despeses ordinàries de l'entitat, ni les despeses de protocol.

La justificació de les subvencions atorgades per l'Ajuntament constitueix una comprovació de l'adequat ús dels fons públics rebuts pels beneficiaris, la prova de que els esmentats fons s'han aplicat a la finalitat per a la qual es van concedir i acreditació del compliment de les condicions imposades i dels resultats obtinguts.

L'esmentada justificació es realitzarà, amb caràcter general, i sense perjudici del que es pugui determinar a les bases específiques, mitjançant la rendició del compte justificatiu de la despesa realitzada, que constitueix acte obligatori del beneficiari o entitat col·laboradora, davant l'òrgan atorgant, i, que consisteix en la justificació de la despesa realitzada, sota responsabilitat del declarant, comprenent els documents que a continuació es relacionen:

a) Memòria de l'activitat subvencionada, consistent en:

- Declaració subscripta pel beneficiari sobre la totalitat de les activitats realitzades, diferenciant aquelles que hagin estat finançades amb la subvenció i el seu cost;
- Desglossament de cadascuna de les despeses efectuades;
- Relació numerada correlativament de tots els documents justificatius que s'aportin

b) Factures i resta de documents de valor provatori equivalent amb validesa en el tràfic jurídic mercantil o amb eficàcia administrativa, l'import dels quals hagi estat abonat amb càrrec a la subvenció concedida. Les factures hauran de reunir els requisits expressats al Real Decret 1496/2003 de 28 de novembre, pel qual es regula el deure d'expedició i lliurament de factures:

- Girades a nom de l'entitat, amb totes les seves dades identificatives: nom, adreça i CIF
- Nom i cognoms de l'expenedor o denominació social, i NIF
- Amb descripció complerta de l'operació, preu total i determinació de l'IVA
- Número, i en el seu cas, sèrie de la factura
- Referents exclusivament a l'activitat o projecte subvencionat
- Lloc d'emissió i datades a l'any d'atorgament de la subvenció

S'hauran de presentar originals o fotocòpies compulsades. En cas d'aportar l'original i la còpia (perfectament llegible) per a la seva compulsa, es retornaran els originals a l'entitat. En cas contrari, s'arxivaran els originals, per entendre que l'entitat no demana la seva devolució. Els originals dels esmentats documents quedaran dipositats en l'entitat beneficiària per un període mínim de 4 anys.

c) Les despeses de personal hauran d'acreditar-se amb els rebuts de nòmines emplenats de conformitat amb la O.M. 27-12-94 i amb els butlletins de cotització de la Seguretat Social (TC1 i TC2).

d) Full publicitari de la col·laboració de l'Ajuntament en les activitats subvencionades amb la fórmula següent: "Amb el suport de l'Ajuntament de Fonollosa " i el logotip oficial de l'Ajuntament de Fonollosa, d'acord amb els models tipogràfics aprovats per la Corporació.

En el cas que no es pogués aportar l'esmenta full, el personal tècnic municipal corresponent incorporarà a l'expedient declaració conforme en l'activitat subvencionada no es va programar la confecció del mateix.

El termini per presentar la justificació de la subvenció serà de tres mesos a partir de la data de finalització de l'activitat i, com a màxim fins el 31 de desembre de l'any en curs. Els projectes, programes o activitats subvencionades s'hauran de realitzar com a màxim fins al 31 de desembre. En el cas concret de les entitats que realitzin una activitat subvencionada la darrera quinzena de l'any, el termini per a la seva justificació podrà prorrogar-se fins al 15 de gener de l'any següent.

A fi i efecte de possibilitar el control de la concurrència de subvencions, els documents justificatius presentats pels beneficiaris hauran d'ésser validats i estampats pel servei gestor, mitjançant un segell existent a l'efecte.

El servei corresponent comprovarà l'aplicació efectiva de l'ajut a les finalitats per a les quals ha estat concedit, i el beneficiari facilitarà l'accés a la informació necessària a aquest efecte, en el cas que es requereixi.

La justificació haurà d'ésser aprovada per l'òrgan competent, que serà el que va concedir la subvenció, arxivant-se pel servei gestor i comunicant-se a la Intervenció General adjuntant-se tots els documents que conformen el compte justificatiu i, en tot cas, l'informe i certificat de conformitat previ de l'òrgan gestor. No obstant això, cas per cas o de manera genèrica, Intervenció municipal podrà establir altres requisits de comprovació i documentació complementària a la requerida en aquestes bases"

10. Legislació aplicable

En els aspectes no previstos en aquestes bases s'aplicarà la Llei estatal 28/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i el Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el reglament de la Llei general de subvencions o normes legals que les substitueixin; així com la normativa general establerta al Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya i el Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals i les Bases d'execució del pressupost de l'Ajuntament de .....

11. Altres consideracions

Amb la presentació de la sol·licitud s'entendrà implícita l'acceptació total d'aquestes bases, per la qual cosa l'incompliment d'algun dels seus punts podrà considerar-se com a causa de revocació de l'ajut concedit.

El servei corresponent comprovarà l'aplicació efectiva de l'ajut a les finalitats per a les quals ha estat concedit, i el concessionari facilitarà l'accés a la informació necessària a aquest efecte, en el cas que es requereixi.

La sol·licitud d'ajut no obliga a l'Ajuntament a concedir-lo, ni dóna dret a l'entitat a rebre'l. Així mateix, el fet d'haver rebut un ajut en un exercici, no suposa l'atorgament forçós d'ajuts en exercicis posteriors. L'Ajuntament podrà fer totes les comprovacions que li calguin abans i després d'atorgar l'ajut i valorarà especialment la certesa de la documentació presentada.

L'Ajuntament podrà anul·lar totalment o parcialment l'ajut quan l'activitat es desviï del programa previst, prèvia tramitació del corresponent expedient.

CRÈDITS

El *Pla d'acció per a l'enfortiment de la dimensió territorial de la política cultural* és una iniciativa de l'Ajuntament de Fonollosa que compta amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona i que ha estat conduït i desenvolupat en totes les seves etapes per Nexe Cultural SL, consultoria-formació-gestió cultural.

En el disseny del Pla hi ha participat:

Ajuntament de Fonollosa

Jaume Serarols i Beltran, alcalde

Eloi Hernàndez i Mosella, regidor d'Educació i Cultura

Ivan Garcia i Fernández, regidor de Serveis socials, Sanitat, Esports i Joventut

Laura Martos i Vila, administrativa

Entitats de Fonollosa

ACR Fals: Antoni Arnau i Jesús Barceló; Francesc Parcerisas (Grup de Teatre)

ACV Camps: Francisco Bonvehí i Francesc Serra.

ACER Canet de Fals: Queralt Rovira i Josep Ramon Sànchez.

ACR Fonollosa: Ramon Armengol, Quima Fargas i Susanna Armengol (Grup de Teatre Faltagent); Queralt Vall (Geganters de Fonollosa).

Esplai la Falç: Xavier Boixader i Judith Boixader.

Grup de Recerca de la memòria històrica: Ernest Molins i Ramon Armengol.

Diputació de Barcelona:

Carles Prats, cap del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Laia Gargallo, cap de la secció tècnica CERC

Xavier Coca, Aina Roig, equip del programa d'assessorament cultural CERC

La coordinació i redacció d'aquest Pla ha estat duta a terme per:

Nexe Cultural SL. - Director David Roselló i Cerezuela, coordinador, conductor metodològic i redactor del Pla.

CERC - Eugènia Argimon, coordinació i gestió.

Febrer de 2015

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència

Gerència de Serveis de Cultura
Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
Montalegre, 7. 08001 Barcelona
Tel 934 022 565 · Fax 934 022 577
o.estudisrc@diba.cat · www.diba.cat/cerc
